

14

14. TTCh - 2 kol (1), 12 pkt. 15.01.2015

1. Obliczyć równowagowe stężenia reagentów w stanie równowagi w temperaturze 1200 K względem reakcji $N_2O_{(g)} + O_{2(g)} = NO_{(g)} + NO_{2(g)}$, pod stałym ciśnieniem 5 bar. Reakcja zachodzi w wyniku zmieszania substratów w stosunku stochiometrycznym.

Uwaga. W zad. 1 i 2 można założyć $\Delta c_p^0 = 0$.

2. W naczyniu o stałej objętości $V = 100 \text{ cm}^3$, wypełnionym powietrzem o wilgotności względnej 39 % w temperaturze 298 K, umieszczono 100 mg $Co(OH)_2$ i następnie szczelnie je zamknięto. Jedynym możliwym procesem jest reakcja rozkładu: $Co(OH)_{2(s)} = CoO_{(s)} + H_2O_{(g)}$. Obliczyć ilości reagentów w stanie równowagi dla $T = 313 \text{ K}$.

Uwaga. Wilgotność względna to stosunek prężności cząsteczki pary wodnej do prężności pary nasyconej.

3. Do jakiego ciśnienia należy rozprężyć izotermicznie ($T = 298 \text{ K}$) równomolową ciekłą mieszaninę n -heksanu i n -dekanu, aby ilości wrzącej cieczy i pary nasyconej (wyrażone w molach) były jednakowe? Jakie będą ułamki molowe n -heksanu w poszczególnych fazach w stanie równowagi?

4. Oszacować współrzędne punktu eutektycznego dla mieszaniny butanu i n -pentanu, przyjmując: (i) równość entalpii topnienia obu składników przy założeniu, że równają się średniej arytmetycznej entalpii dla butanu i n -pentanu, i (ii) doskonałość roztworu ciekłego (w rzeczywistości mieszanina wykazuje silne dodatnie odchylenia od doskonałości). Jaka będzie prawdziwa temperatura eutektyczna w stosunku do obliczonej – wyższa, czy niższa?

$$\Delta H^0 = 539,7 - 237,74 - 241,83 = 60,13 \text{ kJ/mol}$$

$$p_r = p_0 \cdot \exp\left(-\frac{\Delta H^0}{RT} + \frac{\Delta S^0}{R}\right) = 1 \text{ bar. } \exp\left[\left(-\frac{60,13 \cdot 10^3}{313} + 162,69\right)/8,314\right] = 2,906 \cdot 10^{-2} \text{ bar}$$

$$p_{H_2O}(298) = V \cdot \exp\left(A - \frac{P}{(T=298)-C}\right) = 0,39 \cdot \left[\exp\left(18,707 - \frac{3816,7}{298-46,13}\right)\right] \frac{1,01325}{760} = 1,215 \cdot 10^{-2} \text{ bar}$$

$$p_{H_2O}(313) \Rightarrow \text{powiększenie objętości: } \frac{V_{313}}{V_{298}} = \frac{313}{298} ; p_{H_2O}(313) = \frac{313}{298} \cdot p_{H_2O}(298) = 1,277 \cdot 10^{-2} \text{ bar}$$

$$p_{H_2O} < p_r \Rightarrow Co(OH)_2 \text{ zacznie się rozpadać.}$$

$$n_{Co(OH)_2}^0 = \frac{m}{M} = \frac{100 \cdot 10^{-3} \text{ g}}{92,95 \text{ g/mol}} = 1,076 \cdot 10^{-3} \text{ mol}$$

Gdyby $Co(OH)_2$ całkowicie się rozpadł, utrzymałoby się:

$$p_{max} = \frac{n_{H_2O}^0 + n_{Co(OH)_2}^0}{V} RT = p_{H_2O}^1 + \frac{n_{Co(OH)_2}^0 RT}{V} = 1,277 \cdot 10^{-2} \text{ bar} + \frac{1,076 \cdot 10^{-3} \cdot 8,314 \cdot 313}{100 \cdot 10^{-6}} \cdot 10^{-5} \text{ bar}$$

$$p_{max} = 0,2928 \text{ bar} \Rightarrow \text{UNIOSEK: Kwantowe ciśnienie } p_{H_2O}^0 = p_r = 2,906 \cdot 10^{-2} \text{ bar}$$

i w stanie r-pi. Będzie występować usiądłe reagenty.

$$p_r = \frac{n_{H_2O}^0 (\Delta H_{H_2O} + n_{H_2O}^0)}{V} RT = \frac{n_{Co(OH)_2}^0 RT}{V} + p_{H_2O}^1 \Rightarrow n_{Co}^0 = \frac{(p_r - p_{H_2O}^1)}{RT} \cdot V$$

$$n_{Co}^0 = \frac{(2,906 - 1,277) \cdot 10^{-2} \cdot 10^{-5} \cdot 100 \cdot 10^{-6}}{8,314 \cdot 313} = 6,26 \cdot 10^{-5} \text{ mol}$$

$$n_{Co(OH)_2} = n_{Co(OH)_2}^0 - n_{Co}^0 = 1,076 \cdot 10^{-3} \text{ mol}$$

$$1. \Delta H^0 = -82,05 + 90,29 + 33,10 = 41,34 \text{ kJ/mol}$$

$$\Delta S^0 = -219,96 - 205,07 + 210,76 + 240,04 = 25,77 \text{ J/Kmol}$$

$$K = \exp\left(-\frac{\Delta G^0}{RT}\right) = \exp\left(-\frac{\Delta H^0}{RT} + \frac{\Delta S^0}{R}\right)$$

$$K = \exp\left[\left(-\frac{41,34 \cdot 10^3}{1200} + 25,77\right)/8,314\right] = 0,3520$$

$$\begin{array}{|c|c|c|c|c|} \hline & n_i^0 & n_i & x_i & \\ \hline N_2O & 1 & 1-\xi & \frac{1-\xi}{2} & \frac{x_{N_2O} \cdot x_{NO_2}}{(1-\xi)^2} = \xi \\ \hline O_2 & 1 & 1-\xi & \frac{1-\xi}{2} & \frac{\xi}{x_{N_2O} \cdot x_{O_2}} = \pm K^{1/2} \\ \hline NO & 0 & \xi & \frac{\xi}{2} & \frac{\xi}{1-\xi} = \pm K^{1/2} \\ \hline NO_2 & 0 & \xi & \frac{\xi}{2} & \frac{\xi}{1+\pm K^{1/2}} \\ \hline \end{array}$$

$$\sum n_i = 2 \quad \xi = \frac{\pm K^{1/2}}{1 \pm K^{1/2}}$$

$$\text{powietrze: } 0 \leq \xi \leq 1 \Rightarrow \xi^* = \frac{K^{1/2}}{1+K^{1/2}}$$

$$\xi^* = \frac{0,3520^{1/2}}{1+0,3520^{1/2}} = 0,3727$$

$$x_{NO} = x_{NO_2} = 0,1862 ; x_{N_2O} = x_{O_2} = 0,3138$$

2. Uwaga! R-ga zachodzi dla $T = 313 \text{ K}$, a wilgotność jest określona w $T = 298 \text{ K}$; $\Delta S^0 = -79,0 + 52,85 + 188,84 = 162,69 \text{ J/Kmol}$

$$p_r = p_0 \cdot \exp\left(-\frac{\Delta H^0}{RT} + \frac{\Delta S^0}{R}\right) = 1,215 \cdot 10^{-2} \text{ bar}$$

$$p_{H_2O}(298) = V \cdot \exp\left(A - \frac{P}{(T=298)-C}\right) = 0,39 \cdot \left[\exp\left(18,707 - \frac{3816,7}{298-46,13}\right)\right] \frac{1,01325}{760} = 1,215 \cdot 10^{-2} \text{ bar}$$

$$p_{H_2O}(313) \Rightarrow \text{powiększenie objętości: } \frac{V_{313}}{V_{298}} = \frac{313}{298} ; p_{H_2O}(313) = \frac{313}{298} \cdot p_{H_2O}(298) = 1,277 \cdot 10^{-2} \text{ bar}$$

$$p_{max} = \frac{n_{H_2O}^0 + n_{Co(OH)_2}^0}{V} RT = p_{H_2O}^1 + \frac{n_{Co(OH)_2}^0 RT}{V} = 1,277 \cdot 10^{-2} \text{ bar} + \frac{1,076 \cdot 10^{-3} \cdot 8,314 \cdot 313}{100 \cdot 10^{-6}} \cdot 10^{-5} \text{ bar}$$

$$p_{max} = 0,2928 \text{ bar} \Rightarrow \text{UNIOSEK: Kwantowe ciśnienie } p_{H_2O}^0 = p_r = 2,906 \cdot 10^{-2} \text{ bar}$$

i w stanie r-pi. Będzie występować usiądłe reagenty.

$$p_r = \frac{n_{H_2O}^0 (\Delta H_{H_2O} + n_{H_2O}^0)}{V} RT = \frac{n_{Co(OH)_2}^0 RT}{V} + p_{H_2O}^1 \Rightarrow n_{Co}^0 = \frac{(p_r - p_{H_2O}^1)}{RT} \cdot V$$

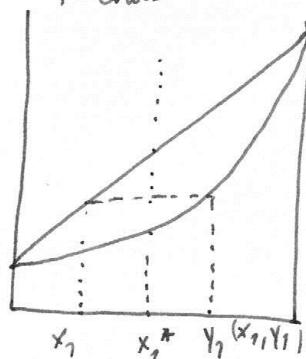
$$n_{Co}^0 = \frac{(2,906 - 1,277) \cdot 10^{-2} \cdot 10^{-5} \cdot 100 \cdot 10^{-6}}{8,314 \cdot 313} = 6,26 \cdot 10^{-5} \text{ mol}$$

$$n_{Co(OH)_2} = n_{Co(OH)_2}^0 - n_{Co}^0 = 1,076 \cdot 10^{-3} \text{ mol}$$

Kol. 14 (15.01.2019) c.d.

Takie same ilości faz \Rightarrow z reguły dwuwir.

3. p $T = \text{const}$

$$y_1 - x_1^* = x_1^* - x_1 \quad (1)$$

$$\text{czyli } p y_1 = p_1^0 x_1 \quad (2)$$

$$p y_2 = p_2^0 x_2 \quad (3)$$

Dla $T = \text{const} \Rightarrow$ ujemne x_1 -i i 3 ujemne do myślni: $p_1 y_1, x_1$

$$\Sigma (1) \quad y_1 = 2x_1^* - x_1$$

Najmniejszą liczbą podziałek: $x_1^* = \frac{1}{2}$, wtedy $y_1 = 1 - x_1$

Ogólnie: $y_1 = x_2$, $y_2 = x_1$ (co zresztą bezpośrednio wynika z wykresu \leftarrow)

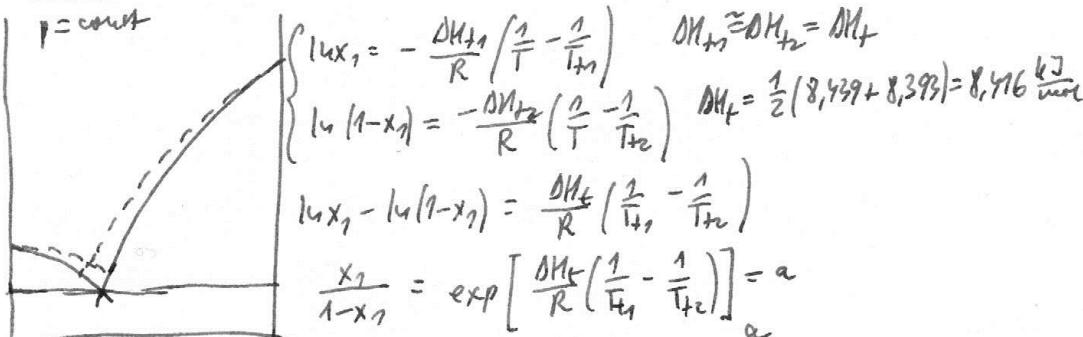
$$\begin{cases} p y_1 = p_1^0 x_1 \\ p y_2 = p_2^0 x_2 \\ y_1 = x_2 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} p x_2 = p_1^0 x_1 \\ p x_2 = p_2^0 x_2 \\ p x_1 = p_2^0 x_2 \end{cases} \Rightarrow p(1-x_1) = p_1^0 x_1 \Rightarrow p - p x_1 = p_1^0 x_1 \Rightarrow x_1 = \frac{p}{p_1^0 + p}$$

$$p^2 = p_1^0 p_2^0 \Rightarrow p = (p_1^0 p_2^0)^{1/2} \quad p_1^0 = \left[\exp(15,837 - \frac{2697,6}{298-78,78}) \right] \frac{101,325}{760} = 20,04 \text{ kPa}$$

$$p = (20,04 \cdot 0,171)^{1/2} = 1,85 \text{ kPa} \quad p_2^0 = \left[\exp(16,011 - \frac{3456,8}{298-78,67}) \right] \frac{101,325}{760} = 0,171 \text{ kPa}$$

$$x_1 = \frac{p}{p_1^0 + p} = \frac{1,85}{20,04 + 1,85} = 0,085 \quad y_1 = x_2 = 1 - x_1 = 0,915$$

4. T $p = \text{const}$

$$\ln x_1 = -\frac{\Delta H_{f1}}{R} \left(\frac{1}{T} - \frac{1}{T_{tr1}} \right) \quad \Delta H_{f1} \approx \Delta H_{f2} = \Delta H_f$$

$$\ln(1-x_1) = -\frac{\Delta H_{f2}}{R} \left(\frac{1}{T} - \frac{1}{T_{tr2}} \right) \quad \Delta H_f = \frac{1}{2}(8,439 + 8,393) = 8,416 \text{ kJ/mol}$$

$$\ln x_1 - \ln(1-x_1) = \frac{\Delta H_f}{R} \left(\frac{1}{T_{tr1}} - \frac{1}{T_{tr2}} \right)$$

$$\frac{x_1}{1-x_1} = \exp \left[\frac{\Delta H_f}{R} \left(\frac{1}{T_{tr1}} - \frac{1}{T_{tr2}} \right) \right] = a$$

$$x_1 = a - ax_1 \Rightarrow x_1 = \frac{a}{a+1}$$

$$x_1 = \frac{\exp \left[\frac{\Delta H_f}{R} \left(\frac{1}{T_{tr1}} - \frac{1}{T_{tr2}} \right) \right]}{1 + \exp \left[\frac{\Delta H_f}{R} \left(\frac{1}{T_{tr1}} - \frac{1}{T_{tr2}} \right) \right]} = \frac{\exp \left[\frac{8,416 \cdot 10^3}{8,314} \left(\frac{1}{186,5} - \frac{1}{143,4} \right) \right]}{1 + \exp \left[\frac{8,416 \cdot 10^3}{8,314} \left(\frac{1}{186,5} - \frac{1}{143,4} \right) \right]} = 0,1636$$

$$\frac{1}{T} - \frac{1}{T_{tr1}} = -\frac{R \ln x_1}{\Delta H_{f1}}$$

$$T = \left(\frac{1}{T_{tr1}} - \frac{R \ln x_1}{\Delta H_{f1}} \right)^{-1}$$

$$T = \left(\frac{1}{186,5} - \frac{8,314 \ln 0,1636}{8,416 \cdot 10^3} \right)^{-1} = 139,8 \text{ K}$$

Dodatne odchylenia od doskonałości \Rightarrow rozpuszczalność mniej więcej od doskonalej (linie przerwane na wykresie) \Rightarrow niewielka temperatura eutektyczna, będąca wynikiem od $T = 139,8 \text{ K}$